

## KORXONALARDA DAROMADLAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH

Ergashev X.X. Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsent  
Muxammadiev K.G'. Samarqand iqtisodiyot va servis instituti talaba  
Ismatova SH.F. Samarqand iqtisodiyot va servis instituti talaba

### IMPROVING INCOME ACCOUNTING IN ENTERPRISES

Ergashev Kh.Kh. Samarkand institute of economics and service dotsent  
Muxammadiev K.G'. Samarkand institute of economics and service student  
Ismatova SH.F. Samarkand institute of economics and service student

**Annotatsiya:** Ushbu maqolada korxonalarda daromadlar hisobini takomillashtirish jarayonidagi asosiy masalalar ko'rib chiqilgan.

**Kalit so'zlar:** Daromad, operatsiyon daromad, moliyaviy faoliyat daromad, buxgalteriya hisobi, moliyaviy hisobotning xalqaro standarti, moliyaviy barqarorlik

**Аннотация:** В данной статье рассмотрены основные вопросы в процессе совершенствования учета доходов на предприятиях.

**Ключевые слова:** Доходы, операционные доходы, доходы от финансовой деятельности, бухгалтерский учет, международный стандарт финансовой отчетности, финансовая устойчивость.

**Abstract:** This article examines the main issues in the process of improving income accounting in enterprises.

**Key words:** Income, operating income, financial activity income, accounting, international standard of financial reporting, financial stability

Korxonalarda daromadlar hisobini takomillashtirish — bu korxonada faoliyatining samaradorligini oshirish, uning moliyaviy holatini yaxshilash va foyda olishni maksimal darajaga keltirishga qaratilgan jarayonlardir. Bunday jarayonlarni takomillashtirishda bir qator usullar va strategiyalarni qo'llash mumkin. Quyida korxonalarda daromadlar hisobini takomillashtirishga oid ba'zi asosiy yo'nalishlar keltirilgan:

### **Daromadlarning aniq va to'liq hisobini yuritish:**

Hisob-kitoblarning shaffofligi: Korxonada daromadlarini aniq va to'liq hisoblash uchun barcha operatsiyalarni to'liq va shaffof tarzda qayd etish zarur. Bu o'z ichiga xaridlar, sotuvlar, xizmatlar va boshqa daromad manbalarini kiritadi.

Hisoblarni tizimli ravishda yuritish: Barcha operatsiyalarni o'z vaqtida va to'g'ri ro'yxatga olish uchun zamonaviy hisob tizimlaridan foydalanish kerak.

### **Daromadlarni tahlil qilish va prognoz qilish:**

Daromad tahlili: Korxonada faoliyatida qanday mahsulot yoki xizmatlar ko'proq daromad keltirayotganini aniqlash va shu asosda qarorlar qabul qilish. Bu orqali kam foyda keltiruvchi sohalarga e'tibor qaratilib, samaradorlikni oshirish mumkin.

Daromad prognozi: Kelgusi davrda daromadlar qanday o'zgarishini prognoz qilish va unga qarab strategiyalarni ishlab chiqish. Bu korxonaga oldindan tayyorgarlik ko'rishga va bozor sharoitlariga moslashishga yordam beradi.

Xarajatlarni tahlil qilish: Daromadlarni oshirish uchun xarajatlarni qisqartirish muhim. Xarajatlarni tahlil qilib, keraksiz yoki ortiqcha xarajatlarni aniqlash va ularni kamaytirish zarur.

Xarajatlarni optimallashtirish: Masalan, energiya sarfini kamaytirish, xom ashyo sotib olishni samarali boshqarish, mehnat resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirish. optimallashtirib, yangi mijozlarni jalb qilish va mavjud mijozlarni ushlab qolish. Avtomatlashtirish: Korxonada jarayonlarini avtomatlashtirish orqali ish samaradorligini oshirish va xarajatlarni kamaytirish. Bu masalalar bo'yicha ERP tizimlari va boshqa zamonaviy texnologiyalar yordam berishi mumkin. Innovatsiyalarni joriy etish: Yangi mahsulotlar yoki xizmatlarni yaratish orqali yangi daromad manbalarini kiritish. Mijozlar ehtiyojlarini aniqlash: Mijozlarning ehtiyojlarini yaxshiroq tushunib, ularning talablarini qondirish. Bu orqali mijozlar sonini oshirish va ular bilan uzoq muddatli munosabatlar o'rnatish mumkin. Mijozlarga qo'shimcha xizmatlar taklif qilish: Mahsulot yoki xizmatni kengaytirish va mijozlarga qo'shimcha xizmatlar taklif qilish orqali daromadlarni oshirish. Eksportni rivojlantirish: Xalqaro bozorlarda yangi mijozlarni topish,

eksportni oshirish va xalqaro daromad manbalarini yaratish. Global tendentsiyalarni kuzatish: Xalqaro bozorlarning tendentsiyalarini kuzatib borish va yangi imkoniyatlardan foydalanish. Sarmoya va dividend siyosati: Korxonaga uchun to'g'ri sarmoya va dividend siyosatini ishlab chiqish. Bu investorlarga ko'proq jalb qilish va moliyaviy holatni yaxshilashga yordam beradi.

Risklarni boshqarish: Daromadlar kamayishini oldini olish uchun risklarni identifikatsiya qilish va ularni boshqarish.

Xulosa:

Korxonalarda daromadlarni hisoblashni takomillashtirish jarayoni bir qator muhim amallarni o'z ichiga oladi. Buning uchun samarali tahlil, modernizatsiya va strategik qarorlar qabul qilish zarur. Yangi texnologiyalarni joriy etish va mijozlarga xizmat ko'rsatish tizimini yaxshilash orqali korxonaga daromadlarini sezilarli darajada oshirish mumkin.

### АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ

1. Urazov, K. B. "Buxgalteriya hisobi va audit" Toshkent–2020
2. Anatolevna, Savinova Galina. "Korxonalarida xususiy kapitalni shakllantirish va undan foydalanishni masalalari." *Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting* 4.04 (2024): 422-429.
3. Imamova, Nasiba Muzafarovna. "Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlariga o'tishda xorij tajribasi." *ilm fan taraqqiyotida zamonaviy metodlarning qo'llanilishi* 3.11 (2023): 107-115.
4. Широков, У. А. (2022). ПОЧТА ХИЗМАТЛАРИНИНГ ҲИСОБ ВА АУДИТ ОБЪЕКТИ СИФАТИДАГИ ТАСНИФИЙ АСОСЛАРИ. *Экономика и социум*, (6-2 (97)), 804-809.
5. Пулатов, Х. (2024). САВДО КОРХОНАЛАРИДА ЧЕГИРМАЛАР ҲИСОБИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ. *Iqtisodiy taraqqiyot va tahlil*, 2(4), 485-491.